

LICHTERVELDE

SURMONSTRAAT 12-14

ARCHEOLOGIENOTA BUREAUONDERZOEK PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Titel: **Lichtervelde Surmontstraat 12-14**

Erkend archeoloog: **Sebastiaan Genbrugge OE/ERK/Archeoloog/2021/00016**

Auteurs: **Bot Bart, Sebastiaan Genbrugge**

Advies specialisten: **Niet van toepassing**

Wetenschappelijke advisering: **Niet van toepassing**

Projectcode bureauonderzoek: **2023J224**

Locatiegegevens: **Provincie West-Vlaanderen, LICHTERVELDE, Lichtervelde, Surmonstraat 12 & 14**

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: **x_{max} , y_{max} ; x_{min} , y_{min} : 119356, 188959; 119247, 188867**

Kadastergegevens: **West-Vlaanderen, Lichtervelde, afdeling Lichtervelde, sectie E, perceelnrs. 422V5 & 422Z5 (partim)**

Betrokken actoren: **Bart Bot (erkend archeoloog), Sebastiaan Genbrugge (erkend archeoloog)**

Plaats en datum: **09/11/2023**

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Bart Bot Archeologie BV en Deminetec-ECG.

Bart Bot Archeologie BV en Deminetec-ECG aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUD

1. Inleiding	2
2. Geplande werken	2
3. Gemotiveerd advies	3
3.1. Afweging onderzoekstechnieken	5
3.2. Advies	6
4. Bibliografie	7

1. INLEIDING

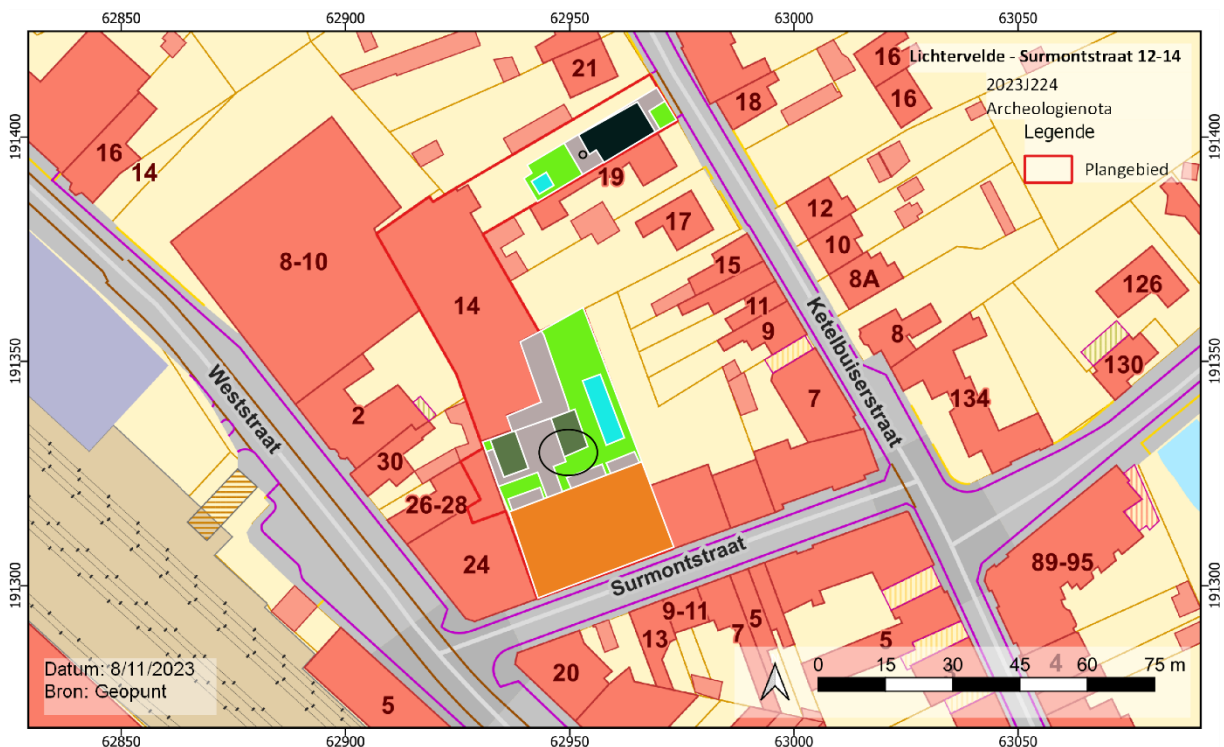
Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande aanvraag van een omgevingsvergunning met betrekking tot stedenbouwkundige handelingen waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3.000m² of meer bedraagt. De totale oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt circa 3.200m². Vandaar is men verplicht een archeologienota bij de aanvraag in te dienen.

2. GEPLANDE WERKEN

De opdrachtgever vraagt een omgevingsvergunning aan m.b.t. stedenbouwkundige handelingen. De plannenbundel is in bijlage terug te vinden. Concreet wordt de bestaande woning binnen het plangebied afgebroken. In deze zuidelijke zone aan de Surmontstraat wordt een meergezinswoning gebouwd. Het gebouw heeft een oppervlakte van 472m² en zal 3 verdiepingen tellen. De meergezinswoning wordt gefundeerd door sleuffunderingen (-1m diepte) en een klassieke vloerplaat (-0,5m). Ten noorden van het gebouw worden terrassen, groen en parkeerplaatsen in grassdallen voorzien (impact circa -50cm). Aan de oostelijke zijde zal men een wadi graven met een oppervlakte van 37m². Ter hoogte van het bestaande winkelpand worden overdekte garages (331m²) ingericht. Hierbij worden geen bodemingrepen voorzien ter hoogte van het bestaande winkelpand. Enkel 115m² ten zuiden en ten oosten bestaat uit nieuwe overdekte garage. Ten noorden van de meergezinswoning worden verschillende regenwaterputten aangelegd. Deze staan in verbinding met de wadi.

Op het noordelijke deel zal men een ééngesinswoning bouwen met een footprint van 116m². De woning zal gefundeerd worden op een klassieke vloerplaat en sleuffunderingen. Aan de oostelijke zijde wordt terras voorzien, aan de westelijke zijde terras, tuin en een wadi (circa 10m²). Aan de westelijke zijde van de woning wordt een regenwaterput aangelegd.

Concreet worden dus ingrepen voorzien in het zuiden met een oppervlakte van **1.515m²** en in het noorden van circa **280m²**.

Figuur 1 Vereenvoudigde weergave van de geplande werken. Legende: oranje: meergezinswoning; blauw: wadi; lichtgrijs: verharding/terras; donkergroen; grasdallen; groen: tuin; zwart: ééngesinswoning; cirkel: putten. (bron: Geopunt)

3. GEMOTIVEERD ADVIES

In deze sectie volgt een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen. Het gemotiveerd advies is gebaseerd op het verslag van resultaten van het vooronderzoek. De vaststellingen over de aan- of afwezigheid van archeologische sites en hun aard worden geconfronteerd met de door de initiatiefnemer voorgenomen bodemingrepen. Op basis van deze confrontatie motiveert het advies of er maatregelen nodig zijn, welke deze zijn, en wat hun uitvoeringswijze is. Na dit gemotiveerd advies volgt het concrete programma van maatregelen voor.

1° de volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek:

Alle nuttige en noodzakelijke onderzoeken werden uitgevoerd.

2° de aanwezigheid en waardering van een archeologische site:

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek kan aangetoond worden dat het archeologisch potentieel van het projectgebied verhoogd is. Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek kan onderstaande afgeleid worden:

Rondom het plangebied werd nog maar weinig archeologisch onderzoek uitgevoerd. Ten oosten, op het hoger gelegen plateau, situeren zich grafcircels (bronstijd). Ten oosten van ons plangebied, aan de Leysafortstraat werd een volmiddeleeuws erf opgegraven. De verschillende sites met walgracht in de omgeving tonen aan dat de omgeving van het plangebied in de laatmiddeleeuwse periode bewoond werd/in cultuur werd gebracht. Dit is ook te zien op de oudste raadpleegbare kaart namelijk de 18de -eeuwse Ferrariskaart.

Voor de gemeenschap van jager-verzamelaars is het plangebied een matig interessante locatie. Het plangebied ligt aan de uiterste rand van een plateau op een relatief grote afstand van oude waterlopen. Paleolithische en mesolithische sites kunnen eerder verwacht worden ten oosten op het plateau of dichterbij de Handzamevaart. Ook de bodemkundige kartering met een verbrokkelde B-horizont is niet gunstig. Concluderend kan gesteld worden dat het plangebied een laag potentieel heeft voor het aantreffen van steentijdartefactensites. Voor wat betreft de eerste landbouwersgemeenschappen kan gesteld worden dat het plangebied een hoger archeologisch potentieel heeft. De locatie, op iets hoger gelegen gronden kan interessant geweest zijn. Voor wat betreft het voorkomen van zogenaamde klassieke grondsporen/grondvaste resten binnen het plangebied is er een verhoogde verwachting. Het betreft bvb. bewoningssporen (houtbouw), landbewerkingssporen (bvb. erfafbakening, landweg), ambachtelijke sporen (houtschoolmeilers) als funeraire sporen (brandrestengraven).

3° de impactbepaling:

Indien zich archeologische resten binnen de grenzen van het projectgebied bevinden, zijn deze bedreigd door de geplande werken.

3.1. AFWEGING ONDERZOEKSTECHNIEKEN

Rekening houdende met de criteria uit de Code Goede Praktijk (CGP), hoofdstuk 5.2, werd de noodzaak tot verder vooronderzoek afgewogen:

- *Archivalisch onderzoek*: Bijkomend archivalisch onderzoek is in dit stadium van het onderzoek niet van toepassing. Dergelijk onderzoek zou een te grote meerkost betekenen, bovendien is aan de hand van het historisch kaartmateriaal een duidelijk beeld verkregen van het onderzoeksgebied.
 - *Landschappelijk bodemonderzoek Cfr. CGP 7.3*: Het landschappelijk bodemonderzoek heeft als doel de aardkundige opbouw en ontstaansgeschiedenis van de ondergrond en het landschap te kennen door een gerichte staalname. Gezien de graad van bebouwing en verharding binnen het plangebied is de kans op een bewaarde paleobodem quasi nihil. Het heeft dan ook geen nut om landschappelijke boringen uit te voeren.
 - *Geofysisch onderzoek Cfr. CGP 7.4*: Geofysisch onderzoek heeft tot doel om antropogene fenomenen te onderscheiden van natuurlijk sediment of om een morfologische reconstructie van het natuurlijke landschap te maken, door contrasten in elektrische, elektromagnetische en magnetische kenmerken van de ondergrond te meten. In het geval van het projectgebied is deze onderzoeksmethode niet van toepassing.
 - *Veldkartering Cfr. CGP 7.5*: Veldkartering heeft tot doel om relevante archeologische indicatoren te zoeken door een visuele inspectie van een terrein. In het geval van het projectgebied is deze onderzoeksmethode niet van toepassing.
 - *Verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek Cfr. CGP 8.4 en 8.5*: Het verkennend archeologisch booronderzoek heeft als doel archeologische sites op te sporen door middel van boringen. Het waarderend archeologisch booronderzoek heeft als doel reeds opgespoorde archeologische sites te evalueren door middel van boringen. Deze methode is niet van toepassing voor het projectgebied.
 - *Proefsleuven en proefputten Cfr. CGP 8.6*: Het doel van proefsleuven en proefputten is uitspraken te doen over de archeologische waarde van de totaliteit van een terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein op te graven. Gelet op de verwachting van klassieke sporenarcheologie (site zonder complexe stratigrafie), onmiddellijk
-

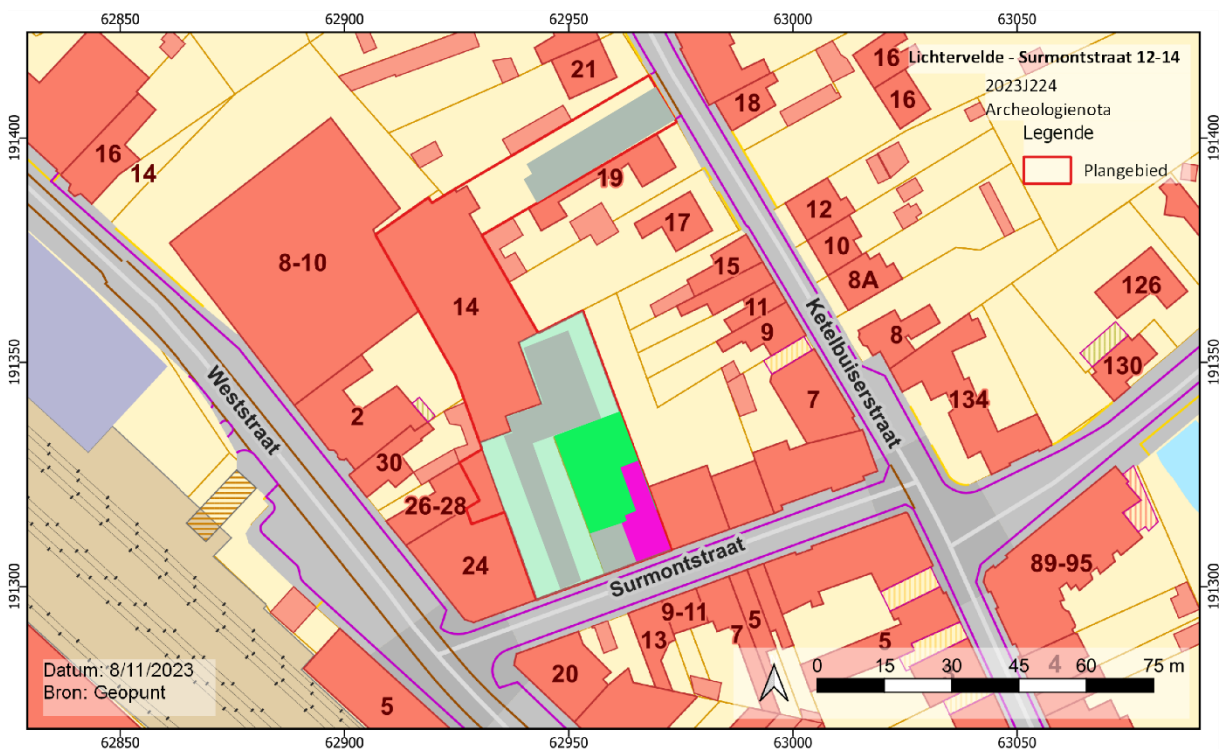
onder de bouwvoor, is een proefsleuvenonderzoek de aangewezen manier om eventueel bedreigd archeologisch erfgoed in kaart te brengen.

Ook deze methode wordt niet weerhouden.

3.2. ADVIES

Uit het bureauonderzoek is gebleken dat de kans op een bewaarde paleobodem klein is wegens de grote graad van bebouwing en verharding en de daarmee gepaard gaande bodemverstoring. Het potentieel op steentijdartefactensites is nihil.

Voor wat betreft het aantreffen van klassieke grondvaste resten is het plangebied gunstig gelegen. Er moet echter rekening gehouden worden met enkele factoren. Het plangebied is quasi volledig verhard/bebouwd. Binnen de te ontwikkelen zones bevindt zich een woning (145m²), ommuurde tuinzone (295m²) en beton/gravée verharding. Voorts zijn vermoedelijk nog diverse leidingen en putten aanwezig waarvan de locaties niet gekend zijn. Waarschijnlijk hebben deze elementen verstoringen teweeggebracht hebben aan het bodemarchief.

Figuur 2 GRB-basiskaart met aanduiding van de bestaande bebouwing/verharding binnen het plangebied. Legende: paars: bestaande woning, groen: ommuurde tuinzone; grijs: verharding (beton), lichtblauw: verharding: gravée. (bron: Geopunt)

Een tweede factor is de kleine oppervlakte van de geplande bodemingrepen. Het gaat om zones van 1.515m² (zuid) en 280m² (noord) die bovendien niet integraal vergraven zullen worden. Bij de aanleg van de groenzones en verharding kunnen we er van uitgaan dat de geplande verstoring even diep zal zijn als de huidige verstoring. De kleine oppervlaktes zorgen er ook voor dat eventueel archeologisch onderzoek en daaruit voortvloeiend resultaat moeilijk interpreteerbaar en ruimtelijk te kaderen zal zijn. Bovendien kunnen we voor ons plangebied geen specifieke vraagstellingen formuleren die een ware kenniswinst zouden opleveren. Er bevinden zich geen archeologische sites in de nabije omgeving waarbij het archeologisch onderzoek binnen ons plangebied als aanvulling zou dienen.

Al deze elementen in beschouwing genomen, is het de verwachting dat verder archeologisch onderzoek naar aanleiding van de voorgelegde omgevingsvergunningaanvraag niet tot nuttige kenniswinst zal leiden. Uiteraard blijven de werken onderhevig aan artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet, en dienen alle eventuele vondsten bij het Agentschap Onroerend Erfgoed te worden gemeld.

4. BIBLIOGRAFIE

Agentschap Onroerend Erfgoed 2023

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt
